

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин і регіональних студій

СИЛАБУС

освітнього компонента
Регіоналістика України

підготовки бакалавра

**спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»
освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини»**

Силабус освітнього компонента «Регіоналістика України» підготовки бакалавра, галузі знань 29 міжнародні відносини, спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», за освітньо-професійною програмою «Міжнародні відносини».

Розробник: Коцан Наталія Несторівна, професор-завідувач кафедри, доктор географічних наук, професор

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:
кандидат політичних наук, доцент кафедри
міжнародних відносин і регіональних студій

доц. Вознюк Є.В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин і регіональних студій

протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

проф. Н. Н. Коцан

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	галузі знань 029 «Міжнародні відносини» спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» Освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини» освітній ступінь «бакалавр»	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 1
		Семестр 2
ІНДЗ: немає		Лекції 20 год.
		Практичні (семінарські) 22 год.
		Консультації 8 год.
		Самостійна робота 70 год.
Мова викладання		Форма контролю: залік
		Українська

II. Інформація про викладача

ППП Коцан Наталія Несторівна
 Науковий ступінь **доктор географічних наук**
 Вчене звання **професор**
 Посада **професор, завідувач кафедри міжнародних відносин і регіональних студій**
 Контактна інформація kotsan.natalia@vnu.edu.ua
 Дні занять <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

АНОТАЦІЯ КУРСУ	Освітній компонент спрямований на формування уявлень про регіоналізацію, регіональний розвиток, регіони і регіональну політику як України так і зарубіжних країн
МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА	<p>Метою курсу є вивчення історії зародження і розвитку регіоналістики як наукової дисципліни; суть основних понять курсу; основні теорії розміщення продуктивних сил суспільства і регіонального розвитку; основні концепції просторового розвитку регіонів; закономірності, фактори і принципи розміщення продуктивних сил регіонів і регіонального розвитку; методи регіонального аналізу та регіональної діагностики; критерії і методи управління регіональним розвитком; зміст і цілі регіональної політики як зарубіжних держав так і України.</p> <p>Основними завданнями курсу є аналізувати сучасні теорії розміщення виробництва і регіонального розвитку; виявляти фактори регіонального розвитку; застосовувати різноманітні методи регіонального аналізу; оцінювати рівень суспільно-політичного і соціально-економічного розвитку регіонів; вибирати пріоритети і оцінювати ефективність регіональної політики в країнах різних типів загалом, а України зокрема.</p>

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

(відповідно до «Стандарту вищої освіти України для бакалаврів»
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/291-Mizhn.vidn.susp-kom.ta.rehion.studiyi-bakalavr.21.01.22.pdf>)

	Інтегральна	Загальні	Фахові
Компетентності	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.	ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.
		ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.
		ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.
		ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	
		ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їхнє місце у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.
Програмні результати	<i>код критерію</i>	<i>Опис</i>	
	PH 8	PH08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.	
	PH 11	Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні звіти.	

	PH 13	PH13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.
	PH 16	PH16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю / Бали
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ. (Семін.)	Консультації	Самостійна робота	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
Регіоналістика: теорія і практика управління регіональним розвитком						
Тема 1. Регіоналістика як наукова дисципліна	0,5	0,5				
Тема 2. Регіон як суспільно-політична система й об'єкт господарювання та управління	7	0,5	2	0,5	4	ДС, ДБ, Р / 10
Тема 3. Теорії розміщення виробництва і регіонального розвитку	7	0,5	2	0,5	4	ДС, ДБ, Р / 10
Тема 4. Закономірності, принципи і чинники регіонального розвитку	6,5	0,5	2		4	ДС, ДБ, Р / 10
Тема 5. Стадійно-еволюційний підхід до регіонального розвитку	6,5	1	1	0,5	4	ДС, ДБ, Р / 3
Тема 6. Методи регіонального аналізу і діагностики	7,5	1	2	0,5	4	ДС, ДБ, Р / 2
Тема 7. Цілі, критерії і методи управління регіональним розвитком	7	1	1		5	ДС, ДБ, Р / 5
Тема 8. Моделювання регіональним розвитком	8	1	1	1	5	ДС, ДБ, Р / 5
Тема 9. Теоретичні основи регіональної політики	1	1				
Тема 10. Регіональна політика в розвинутих країнах світу	8	1	2		5	ДС, ДБ, Р / 10

Тема 11. Регіональна політика в постсоціалістичних країнах	7	1	1		5	ДС, ДБ, Р / 5
Тема 12. Регіональна політика в країнах, що розвиваються	7	1	1		5	ДС, ДБ, Р / 10
Разом за змістовим модулем 1	73	10	15	3	45	70
Змістовий модуль 2.						
<u>Регіоналізація України та регіональна політика</u>						
Тема 13. Регіональні відміни за структурою і спеціалізацією господарства	9	2	1	1	5	
Тема 14. Регіональні відмінності рівнів соціально-економічного розвитку	9	2	1	1	5	
Тема 15. Адміністративно-територіальний устрій і регіоналізація країни	9	2	1	1	5	
Тема 16. Регіональна політика в Україні і проблеми розвитку регіонів держави	10	2	2	1	5	ДС, ДБ, Р / 15
Тема 17. Інноваційна політика регулювання просторового розвитку України	10	2	2	1	5	ДС, ДБ, Р / 15
Разом за змістовим модулем 2	47	10	7	5	25	30
Усього годин	120	20	22	8	70	100

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Тема	години
Змістовий модуль 1.	
Регіоналістика: теорія і практика управління регіональним розвитком	
Тема 1. Регіон як суспільно-політична система й об'єкт господарювання та управління	4
Тема 2. Теорії розміщення виробництва і регіонального розвитку	4
Тема 3. Закономірності, принципи і чинники регіонального розвитку	4
Тема 4. Стадійно-еволюційний підхід до регіонального розвитку	4
Тема 5. Методи регіонального аналізу і діагностики	4
Тема 6. Цілі, критерії і методи управління регіональним розвитком	5
Тема 7. Моделювання регіональним розвитком	5
Тема 8. Регіональна політика в розвинутих країнах світу	5
Тема 9. Регіональна політика в постсоціалістичних країнах	5
Тема 10. Регіональна політика в країнах, що розвиваються	5
Разом за змістовий модуль 1.	45

Змістовий модуль 2. Регіоналізація України та регіональна політика	
Тема 11. Регіональні відміни за структурою і спеціалізацією господарства	5
Тема 12. Регіональні відмінності рівнів соціально-економічного розвитку	5
Тема 13. Адміністративно-територіальний устрій і регіоналізація країни	5
Тема 14. Регіональна політика в Україні і проблеми розвитку регіонів держави	5
Тема 15. Інноваційна політика регулювання просторового розвитку України	5
Разом за змістовий модуль 2.	25
Усього годин	70

IV. Політика оцінювання

Оцінювання під час семінарських занять оцінювання здійснюється на основі того наскільки студент вміє самостійно проаналізувати і передати здобуті знання, перероблення інформації з листка забороняється. Посилання на використані матеріали та ресурси є обов'язковими, кожен студент несе особисту відповідальність за академічну доброчесність. Пропущені лекційні заняття не відпрацьовуються, семінарські заняття можуть бути відпрацьованими лише за умови наявності вагомих доказових причин відсутності студента. Дедлайн здачі пропущених семінарських занять (за умови вагомих доказових причин) до дня здачі заліку. Максимальна кількість пропусків без вагомих доказових причин – 2.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю з освітнього компонента є залік. Залік виставляється за умови, якщо здобувач виконав усі види навчальної роботи, які визначені силабусом освітнього компонента та отримав не менше 60 балів. У цьому випадку завдання із цих видів поточного контролю оцінюються, в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100. Повторне складання заліків, у разі отримання незадовільної оцінки, допускається не більше двох разів із кожного освітнього компонента: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється деканом факультету.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82-89	
75-81	
67-74	
60-66	

1-59	Незараховано (з можливістю повторного складання)
------	--

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення	<p>1. Коцан Н.Н., Коцан Р.І. Регіоналістика України. Навчально-методичний комплекс. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 25 с.</p> <p>2. Коцан Н., Гурський Т. Процес регіоналізації у Великій Британії <i>Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії</i>, 2020. №1(7). С. 132–138. DOI: https://doi.org/10.29038/2524-2679-2020-01-132-137.</p> <p>2. Коцан Н.Н., Коцан Р.І., Матяшук Ю.М. Методичні основи дослідження політичного розвитку держави. <i>Актуальні проблеми міжнародних відносин і регіональних досліджень</i>: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. (м. Луцьк, 6 грудня 2021 р.) Луцьк: Вежа-Друк, 2021. С. 240-242.</p> <p>3. Коцан Н.Н., Коцан Р.І., Сахнюк А. Методологічні основи дослідження туризму в регіоні. <i>Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії</i>. 2021. №1(9). С. 311–324. DOI 10.29038/2524-2679-2021-01-311-324.</p> <p>4. Kotsan N., Kopachinska G., Vozniuk Y., Kotsan R. <i>European Spatial Research and Policy</i>. Volume 29 № 1/2022 URL: https://czasopisma.uni.lodz.pl/esrap/article/view/9908</p>
Основна	<p>1. Бутько М. Регіональна економіка в модернізаційному форматі. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 432 с.</p> <p>2. Європейська регіональна політика: підручник / за ред. Крисоватого А. та Ліщинського І. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ЗУНУ», 2020. 236 с.</p> <p>3. Потапова А.Г. Економічний потенціал регіонів України. Підручник. Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2022. 415 с.</p> <p>4. Регіони України: статистичний щорічник. URL: www.ukrstat.gov.ua</p> <p>5. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С., Яворська В.В. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики. Навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 372 с.</p>
Додаткова	<p>1. Кузь О. М. «Європа регіонів» як ідентичнісний проект / О. М. Кузь // Політико-правова ментальність українського соціуму в умовах європейської інтеграції : монографія / [О. О. Безрук, В. С. Бліхар, Л. М. Герасіна та ін.] ; за ред. М. П. Требіна. Харків : Право, 2019. С. 149–165.</p> <p>2. Політична регіоналістика: методичні рекомендації до семінарських занять та самостійної роботи студентів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» другого (магістерського) рівня / уклад. О. М. Кузь, І. В. Жеребятнікова, Д. С. Коротков. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 47 с.</p>